

Kultura a vzdělanost 17. a 18. století

- V tomto období se projeví 3 umělecké slohy
  - **Baroko** - 17. století (plně se rozvinulo po třicetileté válce) až první čtvrtina 18. století, vystřídalo renesanci
  - **Rokoko** - druhá až třetí čtvrtina 18. století, plynule navázal na baroko, v českých zemích se překrývá s barokem, uplatnění spíše jen v módě a užitém umění
  - **Klasicismus** - druhá polovina 18. století

Baroko

Architektura

- Složitý **půdorys různých geometrických tvarů**, rozvlákněný půdorys, oblíbený prvek **kopule**
- Církevní stavby, zámky
- Významní architekté v českých zemích: otec a syn Kryštof a Kilián Ignác **Dientzenhoferové**, Jan Blažej **Santini**

- Pro baroko je typický bohatě **zdebný interiér** - sochy, fresky, mramor, zlacení, štuky, nástěnné malby, barevné stěny,...

kostel Sv. Jana
Nepomuckého na Zelené
hoře u Žďáru nad Sázavou
(UNESCO) - J. B. Santini

chrám Sv. Mikuláše na
Malé Straně v Praze -
Dientzenhoferové

zámek Valtice (UNESCO)

Sochařství

- snaha o co nejuvěrnější zachycení, sochy v pohybu, s rozevlátými šaty, dramatický výraz ve tváři
- výzdoba kostelů, zahrad, morové sloupy
- v českých zemích Ferdinand Maxmilián **Brokof**, Matyáš Bernard **Braun**

G. L. Bernini - nejvýznamnější evropský barokní sochař

zámek Kuks - sochy Matyáše Bernarda Brauna

sloup Nejsvětější trojice v Olomouci (UNESCO)

Malířství

- **šerosvit** - využití kontrastu světla a tmy (temné pozadí, nasvícení ústřední scény)
- dramatické scény, emoce ve tvářích
- námětem často výjevy z mythologie, ale i běžného života, portréty, zátiší (Holandáné)
- Ital **Caravaggio**, Holandán **Rembrandt van Rijn**, Vlám **Petr Paul Rubens**, Češi **Karel Škréta**, **Petr Brandl**

Rembrandt

Caravaggio

Caravaggio

Rembrandt - Anatomie dr. Tulpa

Hudba

- rozvoj opery, nejslavnější opery vznikly až v druhé polovině 18. století
- oblíbený hudební nástroj **varhany** - Němec **Johann Sebastian Bach** (1685 - 1750)
- koncertní hudba - **Antonio Vivaldi** (1678 - 1741)

Johann Sebastian Bach

Antonio Vivaldi

Móda

- Ženy nosily vrstvené sukně a korzety, muži široké kalhoty, punčochy, boty na podpadku a **dlouhé kudrnaté paruky**

Rokoko

- Ve střední Evropě se ve stavitelství příliš neprojevalo, projevilo se nejvíce **v módě a výzdobě interiéru**
- Rokoko je **přezdobené**, pro rokoko jsou typické **ornamenty, zlacení, štuky, pastelové barvy**

Móda

- Ženy nosily širokou **krinolínu** a **těsně utažené korzety**, obrovské **bílé vyčesané zdobené paruky**, bílý pudr a červené tváře
- Muži nosili **bílé krátké paruky** vzadu stažené stuhou, úzké kalhoty a bílé punčochy

Klasicismus

- Nejvýrazněji se projevil v architektuře a sochařství, napodobuje (kopíruje) antiku
- Typický architektonický rys: sloupořadí a trojúhelníkové štíty

British museum v Londýně

Vítězný oblouk v Paříži

Braniborská brána v Berlíně

Stavovské divadlo v Praze

Hudba

- Rakušan **Wolfgan Amadeus Mozart** (1756-1791), narodil se v Saizburgu, zemřel ve Vídni, několikrát pobýval v Praze (bydlel ve vile Bertramka)
  - "Moji Pražané mi rozumí"
  - Složil množství symfonií, oper (**Don Giovanni**, světová premiéra v Nosticově, dnes Stavovském divadle)
  - Zemřel v chudobě, pohřben do hromadného hrobu pro chudé

vila Bertramka v Praze na Smíchově

- Němec **Ludwig van Beethoven** (1770 -1827)
  - Autor především symfonických skladeb (Osudová, Óda na radost...)
  - **Óda na radost** hymnou Evropské unie, slova k ní složil Friedrich Schiller

Věda a filosofie

- 18. století bylo obdobím velkého rozvoje vědy, došlo ke specializaci vědních oborů
  - Angličan **Isaac Newton** - položil základy klasické mechaniky, gravitační a pohybové zákony
  - Švéd **Carl Linné** - zakladatel botanického a zoologického systematického názvosloví
  - Francouz **Antoine Lavoisier** - zakladatel moderní chemie
  - Angličan **James Watt** - sestrojil první parní stroj, které výrazně ovlivnil rozvoj vědy a techniky (průmyslová revoluce)
  - Filosofie: s rozvojem přírodních věd si rozvinul myšlenkový proud **osvětenství** - víra v rozum, **rozumový náhled na svět** - vše se řídí nějakými zákony, vše lze nějak (matematicky) zdůvodnit -> odmítání náboženských a jiných pověr
Francouz **Voltaire**, Němec **Immanuel Kant**

Isaac Newton (1643 - 1727)

Carl Linné (1707 - 1778)

Antoine Lavoisier (1743 - 1794)

James Watt (1736 - 1819)

Voltaire (1694 - 1778)

Immanuel Kant (1724 - 1804)